

UVOD

Finansijsko-tržišni sistem ima velik i širok značaj za gotovo sve segmente ekonomskog i društvenog života a posebno u oblastima formiranja štednje, njene alokacije i nivoa investicione aktivnosti, za neinflatorno finansiranje javne potrošnje, za efikasno sprovođenje monetarne politike. Glavni elementi finansijsko-tržišnog sistema su: finansijska štednja kao sadržaj, kao predmet transferisanja, glavni tokovi trasferisanja finansijske štednje, finansijski instrumenti kojima se štednja trasferiše, finansijska tržišta na kojima se ostvaruje promet odgovarajućih finansijskih instrumenata.

Finansijsko tržište naše zemlje iz godine u godinu doživljava svoj razvoj. Povećava se broj finansijskih instrumenata koji se emituju, raste broj učesnika, dolazi do kreiranja novih institucija i uobličavanja pravne regulative.

Međutim ono se još uvek nalazi u početnim fazama svog razvoja i još uvek je daleko od finansijskih tržišta koja postoje u razvijenim zemljama sveta. Da bi prevazišli taj gap u razvoju jedan od osnovnih zadataka je i osposobljavanje ljudi za obavljanje složenih poslova na finansijskim tržištima.

U zemljama razvijene tržišne ekonomije, sa razvijenim finansijskim tržištima postoje brojne finansijske institucije. One služe za transferisanje finansijske štednje od suficitarnih prema deficitarnim jedinicama. Zbog toga se te finansijske institucije često nazivaju imenom finansijski posrednici.

Finansijske berze se definišu kao organizovani prostor, na kojem se po strogo utvrđenim pravilima trguje hartijama od vrednosti, novcem i stranim sredstvima plaćanja. Berza se osniva kao akcionarsko društvo, a akcionari na osnovu svojih uloga dobijaju akcije. Ono što berzu kao akcionarsko društvo razlikuje od drugih akcionarskih društava je to što akcionari berze ne dobijaju dividendu po osnovu kupljenih akcija, već se ostvarena dobit ulaže u proširenje, modernizaciju i unapređenje berzanskog poslovanja.

Zakonskim propisima su obuhvaćene hartije od vrednosti koje se emituju u seriji i koje kao takve mogu biti predmet transakcija na berzi. Emitenti takvih hartija od vrednosti mogu biti preduzeća, banke i druga pravna lica, zatim država, pokrajina, opština, grad i strana pravna lica pod uslovima uzajamnosti.

Ugovorima se po pravilu ne trguje na berzi. Međutim, postoje ugovori koje berza standardizuje i koje kao takvi mogu biti predmet transakcija na berzi. Takve ugovore nazivamo finansijskim derivatima. Berze su izdavaoci finansijskih derivata.

1. KARAKTERISTIKE FUNKCIONISANJA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA U RAZVIJENIM TRŽIŠNIM PRIVREDAMA

Finansijska tržišta se mogu posmatrati u širem i užem smislu. U širem smislu, finansijska tržišta postoje svuda gde se obavljaju finansijske transakcije. U užem smislu, mogu se definisati kao organizovana mesta na kojima se susreću ponuda i tražnja za različitim oblicima finansijskih instrumenata (ili aktive).

Preko finansijskih tržišta privredni subjekti dolaze do sredstava neophodnih za finansiranje svog poslovanja. Ona olakšavaju povezivanje subjekata koji raspolažu viškovima finansijskih sredstava i subjekata kojima nedostaju finansijska sredstva, odnosno povezuju dve značajne makroekonomске kategorije – štednju i investicije.

Finansijska tržišta predstavljaju najznačajniji faktor ukupnog ekonomskog i privrednog sistema u zemljama sa razvijenom tržišnom privredom. Ona omogućava normalno odvijanje privrednih odnosa.

Preko finansijskih tržišta vrši se alokacija akumulacije sa ciljem da se ona najefikasnije upotrebi u proizvodnji. Subjekti koji raspolažu viškovima sredstava, putem kredita ili vlasničkih udela stavlju ih na raspolaganje subjektima koji se bave proizvodnjom.

Glavna podela finansijskih tržišta je ona koja ih svrstava u dve osnovne kategorije, s obzirom na rok dospeća finansijske aktive kojom se trguje na finansijskim tržištima:

- 1) Tržište novca
- 2) Tržište kapitala

Tržište novca (kratkoročno tržište) je segment finansijskih tržišta za kratkoročne oblikefinansijske aktive, gde se trguje žiralnim novcem i hartijama od vrednosti sa rokom dospeća kraćim od godinu dana. Osnovni učesnici su banke. Ovo tržište obezbeđuje likvidnost i solventnost privrednim subjektima.

Tržište kapitala (dugoročno tržište) je segment finansijskih tržišta na kome se trguje finansijskom aktivom sa rokom dospeća dužim od jedne godine. Na ovom tržištu se prevashodno trguje dugoročnim hartijama od vrednosti, instrumentima duga i vlasničkim instrumentima. Emitenti na tržištu kapitala dolaze do sredstava za svoje dugoročno finansiranje. Na ovom tržištu posebnu ulogu imaju tzv. institucionalni investitori. Polazeći od vremena plaćanja i isporuke finansijske aktive, razlikuju se:

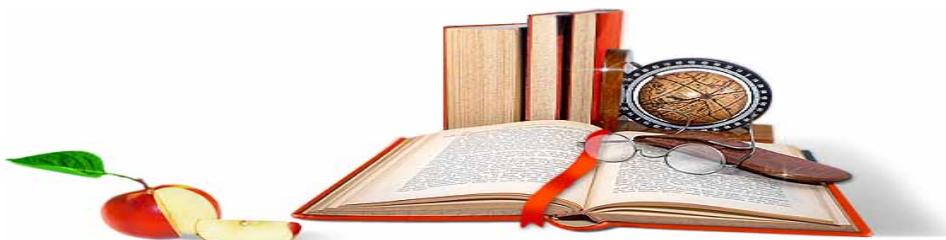
- 1) Promptna tržišta
- 2) Terminska tržišta

Karakteristika **promptnih (terminskih) tržišta** je da se poslovi i transakcije koje se na njima zaključe odmah realizuju – isporuka finansijske aktive i plaćanje vrše se odmah po zaključenju posla. Karakteristika **terminskih tržišta** je da se na njima zaključuju terminski (ročni) poslovi, koji predstavljaju sporazum učesnika da realizuju određene finansijske transakcije u budućnosti (ovde spadaju tržišta izvedenih hartija od vrednosti tj. derivatna

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI, DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com